

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

БАКАЛАВР

Кафедра політичних наук і права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Голова НМР факультету урбаністики та просторового планування

 Алірза МАМЕДОВ
28 серпня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

ОК.10 «Історія публічного управління України»

шифр	назва спеціальності, освітньої програми
281	Публічне управління та адміністрування
	«Державне управління у сфері містобудівної діяльності»

Мова викладання: українська

Розробники:

Лук'янов О.П., к.і.н., доц.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри політичних наук і права
протокол №2 від 28 серпня 2024 року

Завідувач кафедри

 /Свген ПЕРЕГУДА/

Схвалено гарантом освітньої програми «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»

Гарант ОП

 /Дмитро ХЛАПОНІН/

Розглянуто на засіданні науково-методичної комісії спеціальності
протокол № 1 від 28 серпня 2024 року

ВИТЯГ З РОБОЧОГО НАВЧАЛЬНОГО ПЛАНУ

дфпм	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: денна										Відмітка про погодження заступником декана факультету			
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт				Форма контролю	Семестр	
			Всього	аудиторних		у тому числі		Сам. роб.	КП	КР	РГР				Конт. роб
				Разом	Л	Лр	Пз								
281	«Публічне управління та адміністрування», «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»	3,0	90	30	14	16	60				1	Залік	1		
		4,0	120	40	20	20	80				1	Іспит	2		

дфпм	Назва спеціальності, освітньої програми	Форма навчання: заочна										Відмітка про погодження заступником декана факультету			
		Кредитів на сем.	Обсяг годин						Кількість індивідуальних робіт				Форма контролю	Семестр	
			Всього	аудиторних		у тому числі		Сам. роб.	КП	КР	РГР				Конт. роб
				Разом	Л	Лр	Пз								
281	«Публічне управління та адміністрування», «Державне управління у сфері містобудівної діяльності»	3,0	90	16	4	12	74				1	Залік	1		
		4,0	120	26	6	20	94				1	Іспит	2		

Анотація. Мета та завдання освітньої компоненти

«Історія публічного управління України» є обов'язковою освітньою компонентою ОП «Державне управління у сфері містобудівної діяльності» бакалаврського рівня зі спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування». Опанування цієї навчальної дисципліни необхідне для набуття професійного світогляду, з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства, без чого не може бути повноцінного фахівця у сфері публічного управління та адміністрування.

Метою навчальної дисципліни є формування цілісної системи знань про історію становлення та розвитку інститутів публічного управління та адміністрування, формування здатності зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей соціального розвитку.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати та володіти:

- здатністю до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, спираючись на історико-правовий досвід з минулого українського державотворення;
- здатністю працювати в команді, мотивувати людей, діяти соціально свідомо та відповідально ;
- здатністю відповідально та неупереджено організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери;
- здатністю визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях;
- здатністю здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України;

- здатністю здійснювати наукову та дослідницьку діяльність у сфері публічного управління та адміністрування;
- правильно тлумачити процес розвитку державної служби в Україні;
- проводити порівняльно-правовий аналіз органів публічного управління та державної служби України різних епох;
- використовувати знання з історії публічного управління України в сучасних умовах з метою запобігання помилкам, притаманним попереднім етапам в історії Української Держави;
- усвідомлювати сервісне призначення держави та її органів, органів місцевого самоврядування, спрямоване на служіння інтересам людини і громадянина;
- спираючись на історико-правовий досвід української правничої культури та державотворчої практики, формулювати власні думки та висловлювати їх в усній і письмовій формі, чітко, послідовно, логічно, із застосуванням широкого арсеналу професійної лексики.

уміти:

більш об'єктивно оцінювати та приймати обґрунтовані рішення, спираючись на історико-правовий досвід української правничої культури;

- об'єктивно й обґрунтовано аналізувати основні засади державної політики з метою глибокого розуміння специфіки діяльності профільного органу та власних посадових обов'язків;
- демонструвати високий рівень громадянської свідомості, об'

ективного мислення і правової культури, сформований на підставі історичного та державотворчого досвіду українського народу;

- демонструвати розуміння важливості дотримання норм професійної етики й антикорупційного законодавства у майбутній діяльності;
- поширювати фундаментальні цінності основних галузей публічно-правового спрямування, усвідомлюючи їхню цінність в історії українського та європейського державотворення.

Унаслідок вивчення навчальної дисципліни здобувачі мають опанувати елементи компетентностей відповідно до змісту навчальної дисципліни.

Робоча програма містить витяг з робочого навчального плану, мету вивчення, компетентності, які має опанувати здобувач, програмні результати навчання, дані щодо викладачів, зміст курсу, тематику практичних занять, вимоги до виконання індивідуального завдання, шкалу оцінювання знань, вмінь та навичок здобувача, роз'яснення усіх аспектів організації освітнього процесу щодо засвоєння освітньої компоненти, список навчально-методичного забезпечення, джерел та літератури для підготовки до практичних занять та виконання індивідуальних завдань. Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА. Також програма містить основні положення щодо політики академічної доброчесності та політики відвідування аудиторних занять.

Електронне навчально-методичне забезпечення дисципліни розміщено на Освітньому сайті КНУБА <https://org2.knuba.edu.ua/course/view.php?id=3103>

Пререквізити: ОК.11 «Теорія державного управління»

Компетентності здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Зміст компетентності
Інтегральна компетентність	
ІК	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та наукових методів відповідної галузі і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	
ЗК 02	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 03	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 09	Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
Фахові компетентності	
ФК02	Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
ФК03	Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.

Додаткові фахові компетентності	
ДФК01	Здатність кваліфіковано розбиратись у системі, функціях, повноваженнях, межах відповідальності державних органів у сфері будівництва та архітектури, цілях і завданнях інших юридичних осіб публічного права, задіяних в цій галузі.

Програмні результати здобувачів освітньої програми, що формуються в результаті засвоєння освітньої компоненти

Код	Програмні результати
ПРН 01	Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.
ПРН 04	Знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування.
ПРН 05	Знати стандарти, принципи та норми діяльності у сфері публічного управління та адміністрування.

ЗМІСТ КУРСУ

Модуль I

Виникнення та розвиток державності і системи управління в період давнини і середньовіччя (доба традиційного управління).

Змістовний модуль 1.

Предмет, методи дослідження, завдання та місце «Історії публічного управління України» в системі суспільних наук.

Лекція 1. Базові поняття та періодизація курсу, його місце в підготовці фахівців вищої кваліфікації у сфері публічного управління.

Практичне заняття 1 (2 год.)

1. Поняття предмету, методи дослідження та завдання вивчення курсу «Історія публічного управління України».
2. Періодизація історії публічного управління України. Основні навчальні та наукові джерела історії публічного управління України.
3. Критика фальсифікацій історії державності українського народу.
4. Поняття «політична географія» та «геополітика». Залежність розвитку народів та держав від природно-географічного середовища. Геополітичне розташування України та геополітичні концепції («Річкова теорія» С. Рудницький, Ю. Липа).

Змістовний модуль 2.

Найдавніші державні утворення на території Північного Причорномор'я і Приазов'я (середина I тис. до н. е. – V ст. н. е.)

Лекція 2. Державний устрій та органи управління Кіммерії, Скіфії та Сарматії. Особливості державного управління грецьких міст-держав Північного Причорномор'я.

Практичне заняття 2 (2 год.)

1. Виникнення і розвиток протодержав. Ранні кочовики на теренах України.
2. Наявність систем управління скіфів і сарматів в античних джерелах, монархічні форми (азіатська деспотія) і елементи племінної демократії.
3. Грецька колонізація Причорномор'я. Державне управління в грецьких містах-державах Північного Причорномор'я у VII-II ст. до н. е. Виникнення і розвиток Боспорського царства, його державний лад.

4. Інститут громадянства і публічна влада в античних полісах. Історичне значення держав Північного Причорномор'я для процесу виникнення державності у східних слов'ян.

Змістовний модуль 3.

Становлення та розвиток державності у східних слов'ян. Державно-управлінські інститути давньоруської держави – Київської Русі

(IV ст. – XIII ст.)

Лекція 3. Ранньослов'янське державне об'єднання - Союз Антів.

Державний устрій та управління Давньої Русі.

Практичне заняття 3-4 (4 год.)

1. Виникнення ранньослов'янського племінного союзу Антів IV-VII ст. н.е. Державний устрій Антської союзу в історичних хроніках готського історика Йордана та візантійського історика Прокопія Кесарійського VII ст. н.е.
2. Виникнення давньоруської держави з центром у Києві. Теорії походження державності Київської Русі.
3. Державний устрій та ранньофеодальною системою управління в Київській Русі.
4. Княжа влада і вічова демократія на Русі.
5. Джерела давньоруського права.
6. Проблема єдності Русі, децентралізація державної влади (внутрішні та зовнішні причини розпаду давньоруської держави).
7. Українські землі у складі Золотої Орди та європейських держав.

Лекція 4. Структура органів державного управління у

Галицько-Волинському князівстві.

Практичне заняття 5 (2 год.)

1. Державний устрій Галицько-Волинського князівства (королівства), як спадкоємця Київської Русі.
2. Особливості структури органів державного управління в Галицько-Волинському князівстві.
3. Боярська рада у Галицько-Волинській державі.

Лекція 5. Державне управління в українських землях під час їх перебування у складі Великого князівства Литовського та Речі Посполитої.

Магдебурзьке право в українських містах.

Практичне заняття 6 (2 год.)

1. Організація державної влади в період перебування у складі Литви.
2. Докорінні зміни в структурі населення та системі господарювання на українських землях у період польсько-литовського панування та їх вплив на трансформації управління.
3. Литовські статuti як джерело права, історичне значення.
4. Міське самоврядування (магдебурзьке право) в українських містах.

Модуль II

Розвиток державності і системи управління в період нового часу

(доба Гетьмансько-козацької держави та розподілу України «двома імперіями»).

Змістовний модуль 4.

Гетьмансько-козацька держава (козацька доба)

Лекція 6. Запорізька Січ – особлива форма української національної держави з широким козацьким самоврядуванням. Становлення української національної держави - Гетьманщини.

Практичне заняття 7 (2 год.)

1. Поява українського козацтва та його значення для відновлення національної державності. Запорізька Січ – козацька республіка. Організація управління Запорізької Січі.
2. Стосунки Запорізької Січі і Речі Посполитої та іншими державами. Реєстрове козацтво.
3. Передумови національного повстання проти влади Речі Посполитої на українських землях. Основні етапи національно-визвольної війни (революції) середини XVII ст.
4. Система управління та її елементи в Україні-Гетьманщині к. XVII – XVIII ст., проблеми суверенітету та автономії.
5. Історичне значення проекту «Конституції П. Орлика» (проект української державності). Політичні ідеї «Просвітництва» і козацьке самоврядування в умовах наступу абсолютизму.

Змістовний модуль 5.

Управління в українських землях в період під двома імперіями.

Лекція 7. Реорганізація державного управління та територіально-адміністративного устрою в підросійській Україні після ліквідації Гетьманщини та Запорозької Січі (к. XVIII – п.п. XIX ст.)

Практичне заняття 8 (2 год.)

1. Етапи наступу російського царату на автономію Гетьманщини: причини і наслідки її ліквідації.
2. Адміністративна система управління в Україні доби панування Російської імперії.
3. Реформування органів державного управління Російської імперії на початку XIX ст.
4. Державні чиновники Російської імперії п.п. XIX століття (система служби за «Табелем про ранги»). Апогей самодержавства та криза феодально-кріпосницької системи.
5. Основні етапи національного культурного відродження та його вплив на майбутнє відновлення української державності.

Лекція 8. Реформування державного управління та створення органів самоврядування (земств) після відміни кріпацтва в Росії в 1861 р. Контрреформи, криза самодержавства та революція 1905 - 1907 рр.

Практичне заняття 9 (2 год.)

1. Реформи в Російській імперії 1860-1870-х років: ліберально-буржуазний характер та причини незавершеності.
2. Контрреформи 1880-1890-х рр.
3. Революція 1905-1907 рр.: причини та наслідки для системи управління. Перші українські політичні партії.

Лекція 9. Система органів публічної влади та управління в західноукраїнських землях у складі Австро-Угорщини.

Практичне заняття 10 (2 год.)

1. Форми управління в західноукраїнських землях, що входили до складу Австрійської імперії.
2. Трансформації адміністративно-територіального устрою Галичини, Північної Буковини та Закарпаття в складі Австро-Угорщини.
3. Участь українців у виборчих процесах Австро-Угорської імперії XIX -початку XX ст.

Модуль III.

Історичний поступ української держави в новітній час.

(Розвиток публічного управління від визвольні змагань до становлення незалежної України)

Змістовний модуль 6.

Доба Української революції та визвольних змагань.

Лекція 10. Українська революція 1917-1918 рр. Утворення Української Центральної Ради та формування органів державного управління УНР.

Практичне заняття 11 (2 год.)

1. Передумови та початок Української революції 1917 р. Утворення Центральної Ради.
2. Формування органів державного управління в Україні (УНР). Політична боротьба та проблема тривладдя.
3. Універсали УЦР як етапи становлення української державності. Проголошення незалежності УНР та проект Конституції УНР.
4. Причини ліквідації УЦР.

Лекція 11. Організація державного управління та державної служби в період Гетьманату П. Скоропадського 1918 р.

Практичне заняття 12 (2 год.)

1. Державний переворот 29 квітня 1918 року та становлення режиму Гетьманату. Консервативний проект.
2. Політичний режим та система управління Української Держави на чолі з гетьманом П. Скоропадським.
3. Створення системи державної служби Української Держави.
4. Рада міністрів та інші органи виконавчої влади Української Держави: їх компетенція і діяльність в умовах німецько-австрійської окупації України у 1918 р.

Лекція 12. Створення апарату державного управління Директорією УНР (1918-1920 рр.).

Практичне заняття 13 (2 год.)

1. Становлення режиму Директорії та відновлення УНР.
1. Акт Злуки УНР і ЗУНР та його історичне значення. Центральні та місцеві органи публічної влади ЗУНР.
2. Апарат державного управління часів Директорії УНР.

3. Причини поразки Директорії УНР в умовах визвольних змагань.

(Державні проекти та анархічні утворення під час української революції)

Змістовний модуль 7.

Трансформації системи державного управління в радянський період

Лекція 13. Встановлення радянської системи управління в Україні. Державне управління в УРСР в умовах функціонування загальносоюзної партійно-радянської системи СРСР.

Практичне заняття 14 (2 год.)

1. Форма та сутність держави диктатури пролетаріату та радянсько-партійна система управління.
2. Перехід від політики «військового комунізму» до «НЕПа». Створення СРСР та становище України. Політика коренізації та українізації в УРСР.
3. Встановлення сталінського тоталітарного режиму. Керівна роль партійного апарату у функціонування радянських державних органів. (Зміни управління за конституціями УРСР 1919, 1929, 1937 рр.) Зміни в адміністративному устрої УРСР.

Лекція 14. Інститути техніки та раціоналізації управління в СРСР.

Практичне заняття 15 (2 год.)

1. Особливості в розвитку теорії і практики управління в СРСР у 1920-х - початку 1930-х рр.
2. Інститути техніки та раціоналізації управління в СРСР у 1920-х – початку 1930-х рр., мета їх створення та результати діяльності.

Лекція 15. Стан управління західними українськими землями в складі

Польщі, Чехословаччини (Угорщини) та Румунії у 1920-х –

початку 1940-х рр. Німецька окупаційна адміністрація під час Другої світової війни.

Практичне заняття 16 (2 год.)

1. Польський режим в міжвоєнний період на українських землях (політика «санації» та «полонізації»).
2. Особливості управління в Буковині та Закарпатті під владою Румунії та Чехословаччини.
3. Проголошення Карпатської України та Угорська окупація.
4. Рейхскомісаріат "Україна" та інші адміністративні утворення на території України під час німецької (та їх союзників) окупації 1941-1944 рр.: мета створення та адміністративний устрій.
5. Роль ОУН та УПА у відновленні української державності.

Лекція 16. Спроби реформування органів державного управління під час хрущовської «відлиги» та в умовах поглиблення кризи радянської системи. Причини розпаду СРСР.

Практичне заняття 17 (2 год.)

1. Період «відлиги» та спроба адміністративних реформ.
2. «Застій» та криза радянської системи управління.
3. Причини «перебудови» та розпаду СРСР.

Змістовний модуль 8.

Становлення та розвиток публічного управління незалежної України з 1991 року.

Лекція 17. Становлення та розвиток публічного управління незалежної України з 1991 року.

Практичне заняття 18 (2 год.)

1. Реформування органів державної влади і управління в умовах здобуття Україною незалежності з 1991 р.
2. Структура вищих органів державного управління та місцевого самоврядування за Конституцією України 1996 р.
3. «Помаранчева революція» 2004-2005 рр. та «Революція гідності» 2013-2014 рр.: їх причини та наслідки для політичних перетворень і реформ державного/ публічного управління в сучасній Україні.
4. Особливості державного управління в Україні в умовах воєнного стану (в наслідок повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України з лютого 2022 р.)

ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ ТА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Індивідуальне завдання (контрольна робота) з дисципліни “Історія публічного управління України” полягає у самостійному виконанні здобувачем освітнього ступеня письмового індивідуального завдання за обраною темою.

Відповідне індивідуальне завдання повинно включати:

§ *титульний аркуш* індивідуального завдання;

§ *орієнтовний зміст індивідуальної роботи*;

§ *актуальність теми роботи* і доцільність її виконання (її треба розкривати коротко та змістовно, кількома реченнями (3–4));

§ *стислий огляд основних (базових) літературних джерел* за темою дослідження;

§ *мету і завдання дослідження* (визначаються на основі аналізу літературних джерел і постановки актуальності теми).

§ *змісту індивідуальної роботи та висновки* (слід висвітлити основні питання та напрями досліджень та сформулювати висновки);

§ *список використаних джерел* (оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015 та подається наприкінці індивідуального завдання. Цей список має містити оформлені згідно з встановленими вимогами посилання на основні (базові) літературні джерела за темою дослідження).

Технічні вимоги до індивідуального завдання: рекомендований обсяг роботи – 10–24 стор., не рахуючи додатків та списку використаних джерел. Текст набирається у редакторі MS Word, розширення *.doc; *.rtf; шрифт – Times New Roman, кегель – 14, міжрядковий інтервал – 1,5; поля (верхнє та нижнє – 20 мм., ліворуч – 30 мм., праворуч – 15 мм.), абзацний відступ 1,25 см.

Індивідуальне завдання має містити титульний аркуш (зразок оформлення додається), де слід обов'язково зазначити: повну назву закладу вищої освіти, інституту та кафедри (вгорі сторінки на окремих рядках, вирівнювання по центру); тему індивідуального завдання (великими літерами, вирівнювання – по центру сторінки); прізвище, ім'я та по-батькові студента, який виконав завдання, та номер навчальної групи (вирівнювання – по центру сторінки); далі нижче через декілька прогалін наводиться: П.І.Б., посада та науковий ступінь викладача, який викладає компоненту (вирівнювання – по правому краю сторінки); внизу сторінки потрібно вказати: “м. Київ – _____ рік”.

Індивідуальне завдання обов'язково мусить мати: зміст з нумерацією сторінок, посилання на всі літературні джерела по тексту праці, список використаних джерел (не менше 10-15 джерел). Потрібно посилатись на актуальні літературні та інші інформаційні джерела, більшість яких не пізніше ніж за останні п'ять років. Таких джерел має бути не менше 60% від загальної кількості джерел. Слід використовувати переважно джерела наукового та науково-аналітичного характеру (монографії, наукові статті, доповіді), а також історичні джерела, пам'ятники права та управління.

Текст індивідуального завдання обов'язково має містити посилання (у квадратних дужках: “[__, с. ____]”) на конкретне джерело інформації із вказівкою сторінки, з якої процитовано текст.

Список використаних джерел подається в алфавітному порядку після тексту та оформлюється згідно з ДСТУ 8302:2015 “Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання”.

Під час пошуку та аналізу інформаційних джерел здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватись Рекомендацій щодо припинення (обмеження) використання джерел інформації росії та білорусі у наукових публікаціях Комітету з питань етики Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, протокол № 36 (46) від 30.11.2023 (докладніше за посиланням: <http://surl.li/tfjhmo>).

Індивідуальне завдання, виконане згідно із наведеними вище вимогами, подається надсилається здобувачем освіти на електронну пошту викладача – lukianov.op@knuba.edu.ua та завантажується здобувачем освіти у відповідний

каталог команди MS Teams у термін не пізніше, ніж за 2 тижні до останнього практичного заняття у відповідному семестрі. Викладач має право вимагати від студента доопрацювання індивідуального завдання, якщо воно не відповідає встановленим вимогам.

Тематика індивідуальних завдань для студентів денної та контрольних робіт для студентів заочної форми навчання:

1. Теорії походження держави та історичні форми найдавніших держав/протодержав. Найдавніші державні утворення на території України (форми азіатської деспотії та античної демократії).
2. Географічне положення України та його вплив на особливості державотворення (геополітичні концепції С. Рудницького, Ю. Липи та ін.).
3. Історія та національна пам'ять.
4. Методи, принципи, джерела та історіографія історичних досліджень.
5. Особливості українського етногенезу. Формування української нації та державних інститутів.
6. Перші слов'янські протодержавні утворення на території України (кін. IV - поч. IX ст.).
7. Походження назв Русь та Україна. Княжий період українського державотворення.
8. Руське королівство: державно-політичний устрій, внутрішня політика.
9. Статус українських (давньоруських) земель в складі Великого Князівства Литовського.
10. Магдебурзьке право в українських містах.
11. Станово-представницька монархія і шляхетна демократія Речі Посполитої.
12. Поява та роль козацтва в українському націотворенні та державотворенні. Козацький період українського державотворення.
13. Причини, характер, рушійні сили, етапи, хронологічні рамки, історичне значення Української революції XVII ст.

14. Роль та місце визвольної війни під проводом Б.Хмельницького в національно-визвольній революції XVII ст.
15. Українська революція XVII ст. в європейському контексті історичних подій.
16. Гетьманщина як українське державне автономне утворення XVII- XVIII ст. і спротив самодержавству.
17. Становлення російської форми абсолютизму та системи державної служби (табелі о рангах).
18. Спротив українського народу у XVIII ст.: Гайдамаччина, Опришківство.
19. Геополітичні зміни ост. третини XVIII ст. у Східній Європі (Ліквідація Гетьманщини, Кримського ханства та Речі Посполитої). «Освічений абсолютизм» та розподіл України між двома імперіями.
20. Ідеї просвітництва та ідеологія лібералізму (криза абсолютних монархій і моделі парламентських демократій).
21. Національно-визвольний рух в Наддніпрянщині та західноукраїнських землях в XIX – на поч. XX ст.: проекти української державності.
23. Причини, рушійні сили, соціальна база, етапи, хронологічні рамки та історичне значення революції 1917–1921 рр. Боротьба суспільно-політичних проектів 1917-1921 рр.
24. Українізація і коренізація в державних органах УРСР 1920-х.
25. Інститути техніки та раціоналізації управління в СРСР: теорія та практика наукової організації управління.
26. Роль ОУН і УПА в боротьбі за національну державу.
27. Історичне значення проголошення Карпатської України у 1939 р.
28. Участь української діаспори в боротьбі за визволення України у 1950 –1990-х рр.
29. Радянський тоталітаризм: адміністративно-командна економіка та державно-партійний апарат управління.
30. Формування органів державної влади та управління в умовах проголошення України незалежною державою з 1991 р.
31. Особливості формування національної свідомості на зламі 1990–2020-тих років: складнощі та досягнення.

32. Особливості державного управління в Україні в умовах воєнного стану (в наслідок повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України з лютого 2022 р.)

МОДУЛЬНО-РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Вивчення курсу «Історія публічного управління України» в організаційному плані здійснюється за модульно-рейтинговою системою, яка спрямована на активізацію поглибленого засвоєння студентами конституційно-правових явищ, сучасних державно-правових відносин і політичних процесів і самостійну творчу роботу з формування власної правової культури.

Рейтингова оцінка з дисципліни – це сума оцінок (балів) усіх видів навчання студентів, які передбачаються навчальною програмою. До них відносяться :

- відвідування лекцій і наявність та якість конспектів лекцій;

- відвідування семінарів та участь в них:

а) виступи з доповідями ,

б) доповнення доповідей,

г) вміння формулювати і ставити питання, вести дискусії

- написання та захист індивідуальних завдань.

Модульний контроль проводиться після завершення практичних занять і здійснюється за навчальними матеріалом, що розглядався в курсі. Формою модульного контролю є письмові контрольні роботи, тестування та усне опитування студентів.

До модульного контролю допускаються студенти, які виконали усі види навчальних робіт, передбачених навчальною програмою.

Студенти, які не пройшли модульний контроль, не допускаються до підсумкового контролю (екзамену).

За дозволом деканату та за згодою кафедри окремі студенти (при наявності необхідної мотивації) можуть в додатковий час спробувати підвищити свій рейтинг модульного контролю.

При оцінюванні знань студентів використовується чотирибальна шкала оцінювання (5, 4, 3, 2), яка водночас приводиться у відповідність до європейської шкали оцінювання ECTS за таблицею:

Шкала оцінювання індивідуальної роботи

О ці н к а з а н а ці о н а л ь н о ю ш к а л о ю		Критерії
В ід м і н н о		<p>відмінне виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)</p>
		<p>відмінне виконання з незначною кількістю помилок виконання (розкриття теми, посилання та цитування сучасних наукових джерел (більшість з яких не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)</p>

Д о б р е		виконання вище середнього рівня з кількома помилками (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, посилення та цитування сучасних наукових джерел (серед яких є такі, що не старше 2017 року), дотримання норм доброчесності)
		виконання з певною кількістю помилок (розкриття теми в межах об'єкту та завдань роботи, наявність посилення та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)
з а д о в і л ь н о		виконання роботи задовольняє мінімальним критеріям помилок (розкриття теми в основному в межах об'єкту роботи, наявність концептуального апарату роботи, присутність не менше 5 посилення та цитувань наукових джерел, дотримання норм доброчесності)

Розподіл годин самостійної роботи здобувачів

У пп. 8 п. 3.3. Положення Про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті будівництва і архітектури, затвердженого Вченою радою КНУБА (протокол №9 від 26.06.2023 р.) визначено вимоги до самостійної роботи здобувача, а саме: Самостійна робота здобувача є основним засобом засвоєння освітнього матеріалу у вільний від аудиторних занять час.

До самостійної роботи здобувача належить: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, підготовка до підсумкового контролю, науково-дослідна робота. Враховуючи тижневе навчальне

навантаження здобувачів відповідно до навчального курсу, щотижнева самостійна робота має бути в межах 16–30 годин.

Самостійна робота здобувача над засвоєнням навчального матеріалу з конкретної дисципліни може виконуватися у бібліотеці КНУБА, навчальних кабінетах, комп'ютерних класах (лабораторіях), а також у домашніх умовах.

Методи контролю та оцінювання знань

Загальне оцінювання здійснюється через вимірювання результатів навчання у формі проміжного (модульного) та підсумкового контролю (залік, захист індивідуальної роботи тощо) відповідно до вимог зовнішньої та внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти.

Політика щодо академічної доброчесності

Тексти індивідуальних завдань (в т.ч. у разі, коли вони виконуються у формі презентацій або в інших формах) можуть перевірятися на плагіат. Для цілей захисту індивідуального завдання оригінальність тексту має складати не менше 70%. Виключення становлять випадки зарахування публікацій Здобувачів у матеріалах наукових конференціях та інших наукових збірниках, які вже пройшли перевірку на плагіат.

Списування під час тестування та інших опитувань, які проводяться у письмовій формі, заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). У разі виявлення фактів списування з боку здобувача він отримує інше завдання. У разі повторного виявлення призначається додаткове заняття для проходження тестування.

Політика щодо відвідування

Здобувач, який пропустив аудиторне заняття з поважних причин, має продемонструвати викладачу та надати до деканату факультету документ, який засвідчує ці причини.

За об'єктивних причин (хвороба, міжнародне стажування, наукова та науково-практична конференція (круглий стіл) тощо) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Методи контролю

Основні форми участі Здобувачів у навчальному процесі, що підлягають поточному контролю: виступ на практичних заняттях; доповнення, опонування до виступу, рецензія на виступ; участь у дискусіях; аналіз першоджерел; письмові завдання (тестові, індивідуальні роботи у формі рефератів); та інші письмові роботи, оформлені відповідно до вимог. Кожна тема курсу, що винесена на лекційні та практичні заняття, відпрацьовується Здобувачами у тій чи іншій формі, наведеній вище. Обов'язкова присутність на лекційних заняттях, активність впродовж семестру, відвідування/відпрацювання усіх аудиторних занять, виконання інших видів робіт, передбачених навчальним планом з цієї дисципліни.

При оцінюванні рівня знань Здобувача аналізу підлягають:

- характеристики відповіді: цілісність, повнота, логічність, обґрунтованість, правильність;
- якість знань (ступінь засвоєння фактичного матеріалу): осмисленість, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості уміння поєднувати теорію і практику під час розгляду ситуацій, практичних завдань;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки з проблем, що розглядаються;
- досвід творчої діяльності: вміння виявляти проблеми, розв'язувати їх, формувати гіпотези;
- самостійна робота: робота з навчально-методичною, науковою, допоміжною вітчизняною та зарубіжною літературою з питань, що розглядаються, вміння отримувати інформацію з різноманітних джерел (традиційних; спеціальних періодичних видань, ЗМІ, Internet тощо).

Тестове опитування може проводитись за одним або кількома змістовими модулями. В останньому випадку бали, які нараховуються Здобувачу за відповіді на тестові питання, поділяються між змістовими модулями.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи. Позитивна оцінка поточної успішності Здобувачів за відсутності пропущених та невідпрацьованих практичних занять та позитивні оцінки за індивідуальну роботу є підставою для допуску до підсумкової форми контролю. Бали за аудиторну роботу відпрацьовуються у разі пропусків.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення екзаменаційної сесії з урахуванням підсумків поточного та модульного контролю. Під час семестрового контролю враховуються результати здачі усіх видів навчальної роботи згідно зі структурою кредитів.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою.

Розподіл балів для дисципліни з формою контролю залік/екзамен

Поточне оцінювання			Індивідуальн е завдання	Залік/ Екза мен	Сума балів
Модулі					
1	2	3			
10	15	25	20	30	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	Не зараховано з можливістю повторного складання
<u>0-34</u>	F	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Умови допуску до підсумкового контролю

Здобувачу, який має підсумкову оцінку за дисципліну від 35 до 59 балів, призначається додаткова залікова сесія. В цьому разі він повинен виконати додаткові завдання, визначені викладачем.

Здобувач, який не виконав вимог робочої програми по змістових модулях, не допускається до складання підсумкового контролю. В цьому разі він повинен виконати визначене викладачем додаткове завдання по змісту відповідних змістових модулів в період між основною та додатковою сесіями.

Здобувач має право на опротестування результатів контролю (апеляцію). Правила подання та розгляду апеляції визначені внутрішніми документами КНУБА, які розміщені на сайті КНУБА та зміст яких доводиться Здобувачам до початку вивчення дисципліни.

ПИТАННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ (екзамен)

1. Предмет дисципліни «Історія публічного управління України». Основні поняття та періодизація курсу, його місце в підготовці фахівців вищої кваліфікації у сфері публічного управління.
2. Геополітичне та географічне положення України, його вплив на українське державотворення та державне управління.
3. Джерельна база для вивчення явищ з історії публічної служби України.
4. Зв'язок курсу «Історія публічного управління України» з іншими дисциплінами.
5. Поняття «державне та публічне управління», «державна служба» та проблеми його тлумачення у контексті історичного розвитку.
6. Державний устрій та органи управління кіммерії, скіфії та сарматії.
7. Особливості державного управління грецьких міст-держав північного Причорномор'я.
8. Антське царство - праукраїнське державне об'єднання : особливості його державної організації та структур управління.
9. Державний устрій та управління в Київській Русі.

10. Структура органів державного управління в Галицько-Волинському князівстві.
11. Пояснить суть двірцево-вотчинної системи управління часів Київської Русі.
12. Наведіть перелік центральних органів влади в Київській Русі.
13. Надайте характеристику організації та діяльності боярської ради в Київській Русі та у Галицько-Волинській державі.
14. Державне управління на українських землях під час їх перебування у складі Великого князівства Литовського.
15. Сейм – станово-представницький орган влади у Великому князівстві Литовському, причини виникнення, його різновиди, склад та повноваження.
16. Пояснить принцип організації та діяльність пани-ради у Великому князівстві Литовському.
17. Повітові сеймики — шляхетські станові органи влади на місцях: принцип організації та діяльність.
18. Канцелярія Великого князівства Литовського, її склад та роль у забезпеченні функціонування центральних органів влади й управління.
19. Міські рада та лава: їх склад та компетенція як органів міського самоврядування. Допоміжний персонал магістрату та міська канцелярія.
20. Система судових чиновників у Великому князівстві Литовському після впровадження судової реформи 1564–1588 років.
21. Якими були основні досягнення державного управління і державної служби часів Великого князівства Литовського?
22. Органи державної влади й управління Речі Посполитої та реорганізація місцевого управління в Україні після укладення Люблінської унії.
23. Запорозька Січ - особлива форма української національної держави з широким козацьким самоврядуванням. Адміністративний устрій запорозьких паланок.
24. Становлення української національної держави та формування органів державного й місцевого управління в період визвольної війни українського народу під проводом Б. Хмельницького.

25. Система органів державної влади й управління на лівобережній Україні в період Гетьманщини після смерті Б. Хмельницького.
26. Полково-сотенна система управління та її елементи в Україні-Гетьманщині.
27. Впровадження триступеневої системи управління в Україні-Гетьманщині: причини та загальна характеристика.
28. Історичне значення проекту «Конституції П. Орлика» (проект української державності).
29. Політичні ідеї «Просвітництва» і абсолютна монархія як форма правління.
30. Органи царської влади на Лівобережній Україні за Петра I.
31. Впровадження Табеля про ранги: причини та значення для організації державної служби в Російській імперії.
32. Перша Малоросійська колегія: причини створення, її склад та діяльність.
33. Причини та значення ліквідації полково-сотенна системи управління та інституту гетьманства.
34. Друга Малоросійська колегія, її склад та діяльність.
35. Реорганізація державного управління та територіально-адміністративного устрою в підросійській Україні після ліквідації гетьманства та Запорозької Січі.
36. Генерал-губернаторська система управління в Україні доби панування Російської імперії.
37. Реформування органів державного управління Російської імперії на початку XIX ст.
38. Державні чиновники Російської імперії п.п. XIX століття (система служіння за «Табелем про ранги»).
39. Реформування державного управління та створення органів самоврядування (земств) після відміни кріпацтва в Росії в 1861 р. Реформи і контрреформи к. XIX ст.: причини і наслідки.
40. Система органів державної влади та управління на західноукраїнських землях у складі Австрійської імперії.

41. Органи державної влади та управління в Галицькому та Буковинському коронних краях Австро-Угорщини.
42. Розвиток міського самоврядування в Україні на початку ХХ ст. у складі Австро-Угорщини.
43. Революція 1905-1907 рр. та зміни в системі управління в Російській імперії, «консервативна реакція» і спроби реформ.
44. Перші українські політичні партії та їх проекти державності.
45. Початок Української революції 1917 р. Утворення Центральної Ради та формування органів державного управління в Україні.
46. Організація державного управління та державної служби в період Гетьманату П. Скоропадського 1918 р.
47. Рада міністрів Української Держави за П. Скоропадського: її компетенція та діяльність.
48. Створення апарату державного управління Директорією УНР.
49. Структури органів державної влади й управління в Західно-Українській Народній Республіці.
50. Встановлення радянської системи управління в Україні.
51. Утворення СРСР. Державне управління в УРСР в умовах створення та функціонування загальносоюзної партійно-радянської системи.
52. Які особливості в розвитку теорії і практики управління в СРСР у 1920-х - початку 1930-х рр. ?
53. Інститути техніки та раціоналізації управління в СРСР у 1920-х – початку 1930-х рр., мета їх створення та результати діяльності.
54. Ознаки сталінського тоталітарного режиму. Керівна роль партійного апарату у функціонування радянських державних органів.
55. Стан управління західними українськими землями в складі Польщі, Чехословаччини (Угорщини) та Румунії у 1920-х – початку 1940-х рр.
56. Рейхскомісаріат "Україна" та інші адміністративні утворення на території України під час німецької (та їх союзників) окупації 1941-1944 рр.: мета створення та адміністративний устрій.

57. Спроби реформування органів державного управління під час хрущовської «відлиги» та в умовах поглиблення кризи радянської системи. Причини розпаду СРСР.
58. Реформування органів державної влади і управління в умовах здобуття Україною незалежності з 1991 р.
59. Структура вищих органів державного управління та місцевого самоврядування за Конституцією України 1996 р.
60. «Помаранчева революція» 2004-2005 рр. та «Революція гідності» 2013-2014 рр.: їх причини та наслідки для політичних перетворень і реформ державного/ публічного управління в сучасній Україні.
61. Особливості державного управління в Україні в умовах воєнного стану (в наслідок повномасштабної збройної агресії російської федерації проти України з лютого 2022 р.)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова:

Підручники:

1. Державне управління: підручник : у 2 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол.: Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. ; Дніпропетровськ : НАДУ, 2012. – Т. 1. – 564 с. РОЗДІЛ 4. Історія державного управління с. 146 – 219.
2. Історія державної служби в Україні : у 5 т. / відп. ред. Т. В. Мотренко, В. А. Смолій; упоряд.: А. М. Бега, Г. В. Боряк (кер. кол. упоряд.), Л. Я. Демченко та ін. Головне управління державної служби України; НАН України. Інститут історії України. – К. : Ніка-Центр, 2009. – Т. 5 : Документи і матеріали. Книга 2. 1991–2009. – 636 с.
3. Історія України: підручник для студентів неісторичних спеціальностей вищих навчальних закладів / [О. М. Бут, М. І. Бушин, Ю. І. Вовк та ін.]; за заг. ред. д.і.н., проф. М. І. Бушина, д.і.н., проф. О. І. Гуржія; М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т.– Черкаси: ЧДТУ, 2016. – 644 с.

Навчальні посібники:

1. Історія державного управління в Україні: навч. посібник / Усаченко Л.М., Тимцунник В.І. – К.: ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2013. – 296 с.
2. Історія державного управління в Україні: навч. посібник / Перга Ю.М. – К.: КПІ, 2023. – 55 с.
3. Яковенко Н.М. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. - Київ : Критика, 2009. - 582 с.

Допоміжна:

1. Гирич І. Б. Формування модерної української нації: теорія і суспільні виклики (XIX - початок XX ст.). - Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2014. - 109 с.
2. Горелов М., Моця О., Рафальський О. Українська етнічна нація. – К., Еко-продакшн, 2012. – 192 с.
3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної Української нації XIX–XX ст. – К.: Генеза, 2000. – 360 с.
4. Ділова документація Гетьманщини XVIII ст.: Збірник документів/ Національна академія наук України, Археографічна комісія та ін.; упоряд., авт. передм. та комент. В. Й. Горобець; відп. ред. Л. А. Дубровіна. – К.: Наукова думка, 1993. – 392с.
5. Залізняк Л.Л. Від склавинів до української нації / Залізняк Л.Л. – К.: Бібліотека українця, 2004. – 256 с.
6. Історія державності України: експериментальний підручник / [О.М. Бандурка, В.А. Греченко, Ю.Д. Древаль та ін.] ; за заг. ред. О. М. Бандурки, О. Н. Ярмиша. Х. : ТОВ «Одіссей», 2004. 608 с.
7. Історія української державності та культури: курс лекцій / Є.В. Перегуда, І- В.Ф. Деревінський, П.О. Дьомкін та ін. Київ – Тернопіль: КНУБА, Ф-ОП Шпак В.Б., 2024. 92 с.

8. Нариси історії державної служби в Україні / О. Г. Аркуша, Є. І. Бородін, С. В. Віднянський та ін.; редкол.: С. В. Кульчицький (кер. авт. кол.) та ін.] ; Голов. упр. держ. служби України, Ін-т історії НАН України. К. : НікаЦентр, 2009. 536 с.

Інформаційні ресурси:

1. Бібліотека Київського національного університету будівництва і архітектури [Електронний ресурс] / КНУБА. – Електрон. дані. – Київ: КНУБА, 2003 р. – Режим доступу: <http://library.knuba.edu.ua/> / (дата звернення: 30.06.2023). – Назва з екрана.
2. Вільна онлайн - бібліотека україномовної літератури ЧТИВО [Електронний ресурс] / ЧТИВО. – Електрон. дані. – Київ: ЧТИВО, 2009 р. – Режим доступу: <http://chtyvo.org.ua/> / (дата звернення: 09.09.2023). – Назва з екрана. <http://chtyvo.org.ua/>
3. Електронна бібліотека Diasporiana [Електронний ресурс] / Diasporiana. – Електрон. дані. – Київ: Diasporiana, 2005 р. – Режим доступу: <http://diasporiana.org.ua/> / (дата звернення: 09.12.2022). – Назва з екрана. <http://diasporiana.org.ua/>
3. Енциклопедія Історії України [Електронний ресурс] / Інститут історії НАН України. – Електрон. дані. – Київ: ІУ НАНУ, 2001 р. – Режим доступу: <http://www.history.org.ua/?encyclor> / (дата звернення: 30.06.2023). – Назва з екрана